

Laidiens: 10.12.2015., Nr. 242

Oficiālās publikācijas Nr.: 2015/242.4

Ministru kabineta noteikumi Nr. 685

Rīgā 2015. gada 1. decembrī (prot. Nr. 64 34. §)

Prasības uztura bagātinātājiem

*Izdoti saskaņā ar Pārtikas aprites uzraudzības likuma
4. panta otro daļu un 10.¹ daļas 2. punktu,
13. panta trešās daļas 3. punktu
un Reklāmas likuma 7. panta otro daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:
 - 1.1. obligātās nekaitīguma prasības uztura bagātinātājiem;
 - 1.2. kārtību, kādā reģistrē uztura bagātinātājus, aptur vai ierobežo to apriti un anulē reģistrāciju;
 - 1.3. prasības uztura bagātinātāju papildu marķējumam;
 - 1.4. uztura bagātinātāju reklāmas satura un noformējuma prasības.
2. Šie noteikumi neattiecas uz zālēm.
3. Latvijā atļauts laist tirgū uztura bagātinātājus, ja tie:
 - 3.1. ir paziņoti Pārtikas un veterinārajam dienestam (turpmāk – dienests) un iekļauti uztura bagātinātāju reģistrā;
 - 3.2. noformēti kā pārtikas produkti un galapatērētājam tiek piegādāti tikai fasētā veidā.
4. Pārtikas uzņēmums (turpmāk – uzņēmums) nodrošina, ka attiecīgo uztura bagātinātāju tirdzniecības vietā ir informācija par produktiem, ko tas izplata.
5. Dienests neierobežo vai neaizliedz uztura bagātinātāju tirdzniecību to sastāva, ražošanas specifikācijas, noformējuma vai marķējuma dēļ, ja tie atbilst šo noteikumu un pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

II. Obligātās nekaitīguma prasības

6. Uztura bagātinātāji ir pārtikas produkti parastā uztura papildināšanai koncentrētu uzturvielu (vitamīnu un minerālvielu) veidā vai citas vielas, kurām ir uzturvērtība vai fizioloģiska ietekme, atsevišķi vai kombinācijās. Uztura bagātinātājus realizē noteiktās devās kapsulās, pastilās, tabletēs, dražējās un citos līdzīgos veidos, pulvera

maisiņos, ampulās, pilināmās pudelītēs un citā līdzīgā šķidruma un pulvera veidā, kas paredzēts lietošanai mazā un nomērītā daudzumā.

7. Ražotājs maksimālo vitamīnu un minerālvielu daudzumu ieteiktajā uztura bagātinātāja dienas (diennakts) devā nosaka, ievērojot šādus apsvērumus:

7.1. lielāko drošo daudzumu, kas noteikts, veicot zinātnisko riska novērtējumu, pamatojoties uz vispārpieņemtiem zinātniskiem datiem;

7.2. dažādu patērētāju grupu atšķirīgās jutības pakāpes;

7.3. vitamīnu un minerālvielu uzņemšanu no citiem uztura avotiem;

7.4. vitamīnu un minerālvielu ieteicamās devas patērētājam.

8. Uztura bagātinātāju ražošanā atļauts izmantot tikai tādus vitamīnus un minerālvielas un tādus veidos, kā noteikts:

8.1. Komisijas 2009. gada 30. novembra Regulā (EK) Nr. 1170/2009, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/46/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1925/2006 attiecībā uz sarakstiem ar vitamīniem un minerālvielām, kā arī to veidiem, ko drīkst pievienot pārtikas produktiem, tostarp uztura bagātinātājiem;

8.2. Komisijas 2011. gada 14. novembra Regulā (ES) Nr. 1161/2011, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/46/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1925/2006 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 953/2009 attiecībā uz sarakstiem ar minerālvielām, ko drīkst pievienot pārtikas produktiem;

8.3. Komisijas 2014. gada 7. februāra Regulā (ES) Nr. 119/2014, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/46/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1925/2006 attiecībā uz raugu, kas bagātināts ar hromu un ko izmanto uztura bagātinātāju ražošanā, kā arī attiecībā uz hroma (III) laktāta trihidrātu, ko pievieno pārtikas produktiem;

8.4. Komisijas 2015. gada 12. marta Regulā (ES) Nr. 2015/414, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/46/EK attiecībā uz (6S)-5-metiltetrahidrofolijskābes glikozamīna sāli, ko izmanto uztura bagātinātāju ražošanā.

III. Reģistrācijas, aprites apturēšanas vai ierobežošanas un reģistrācijas anulēšanas kārtība

9. Lai reģistrētu uztura bagātinātāju, uzņēmums dienestā iesniedz:

9.1. paziņojumu uztura bagātinātāja reģistrācijai (1. pielikums) (turpmāk – paziņojums);

9.2. uztura bagātinātāja marķējuma paraugu oriģinālvalodā (piemēram, kastīte, etiķete vai skaidri redzama fotokopija no iepakojuma oriģināla ar salasāmu tekstu, vai makets ieskenētā veidā);

9.3. marķējuma teksta paraugu un citu informāciju latviešu valodā, kas tiks pievienota uztura bagātinātājam.

10. Ja paziņojumu iesniedz papīra formā, uzņēmums šo noteikumu 9.3. apakšpunktā minēto paraugu un informāciju dienestā papildus iesniedz, izmantojot pieejamos elektronisko datu nesējus.

11. Dienests var pieprasīt Zāļu valsts aģentūras atzinumu:

11.1. ja paziņojumā norādītā informācija liecina, ka uztura bagātinātājs ir zāles;

11.2. ja dienests konstatē, ka paziņotais vai reģistrā iekļautais uztura bagātinātājs citā Eiropas Savienības dalībvalstī tiek izplatīts kā zāles;

11.3. ņemot vērā no citām Eiropas Savienības dalībvalstu kompetentajām institūcijām saņemto informāciju.

12. Dienests, ja nepieciešams, var pieprasīt no uzņēmuma jebkuru citu informāciju par uztura bagātinātāju, lai izvērtētu tā atbilstību pārtikas apriti reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

13. Ja tiek izdarītas izmaiņas reģistrētā uztura bagātinātājā, uzņēmums iesniedz dienestā paziņojumu par reģistrēta uztura bagātinātāja izmaiņām (2. pielikums).

14. Pirms šo noteikumu 9. un 13. punktā minētā paziņojuma iesniegšanas uzņēmums samaksā valsts nodevu atbilstoši normatīvajam aktam par uztura bagātinātāju reģistrācijas valsts nodevu.

15. Dienests mēneša laikā pēc šo noteikumu 9. un 13. punktā minēto dokumentu saņemšanas pieņem attiecīgi lēmumu par:

15.1. uztura bagātinātāja reģistrāciju dienesta uztura bagātinātāju reģistrā vai par reģistrācijas atteikumu, ja produkts neatbilst pārtikas aprites jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām;

15.2. izmaiņu izdarīšanu uztura bagātinātāju reģistrā vai par atteikumu izdarīt izmaiņas, ja produkts neatbilst pārtikas aprites jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām.

16. Ja dienests saņem jaunu informāciju vai veic esošās informācijas atkārtotu pārbaudi, uz kuru pamatojoties var secināt, ka reģistrētais uztura bagātinātājs var radīt vai rada draudus cilvēku veselībai, dienests pieņem lēmumu par uztura bagātinātāja tirdzniecības ierobežošanu vai apturēšanu uz laiku vai izņemšanu no apgrozības. Dienests saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ātrās reaģēšanas sistēmas darbību pārtikas aprītē un dzīvnieku barības aprītē nekavējoties par pieņemto lēmumu informē dalībvalstis un Eiropas Komisiju.

17. Ja reģistrā iekļautais uztura bagātinātājs rada draudus cilvēku veselībai, dienests pieņem lēmumu anulēt uztura bagātinātāja reģistrāciju un svītrot to no uztura bagātinātāju reģistra.

18. Ja reģistrā iekļautais uztura bagātinātājs nerada draudus cilvēku veselībai, bet neatbilst pārtikas aprites jomu reglamentējošo normatīvo aktu prasībām, dienests var pieņemt lēmumu par uztura bagātinātāja tirdzniecības apturēšanu līdz neatbilstību novēršanai. Ja konstatētās neatbilstības netiek novērstas, dienests var pieņemt lēmumu anulēt uztura bagātinātāja reģistrāciju.

19. Dienests izveido uztura bagātinātāju reģistru un uztur to. Reģistru publicē dienesta tīmekļvietnē. Reģistrā iekļauj šādu informāciju:

19.1. ražotāja nosaukumu un adresi;

19.2. par uztura bagātinātāju atbildīgā pārtikas aprītē iesaistītā uzņēmēja (piemēram, importētāja, izplatītāja) nosaukumu un adresi;

19.3. uztura bagātinātāja sastāvdaļu sarakstu un uzturvielu vai vielu ar uzturvērtību vai fizioloģisko ietekmi daudzumu dienas (diennakts) devā (arī izmantoto augu nosaukumus latviešu un latīņu valodā);

19.4. uztura bagātinātāja ieteicamo dienas (diennakts) devu;

19.5. uztura bagātinātāja pagatavošanas veidu, fasējuma un iepakojuma vienības lielumu;

19.6. marķējuma tekstu un citu informāciju, ja tāda tiks pievienota uztura bagātinātājam, piemēram, lietošanas pamācības paraugu.

20. Ja uztura bagātinātāju reģistrā iekļautais uztura bagātinātājs vairāk netiek laists tirgū, uzņēmums par to informē dienestu un dienests svītro uztura bagātinātāju no uztura bagātinātāju reģistra.

IV. Prasības papildu marķējumam un reklāmai

21. Uztura bagātinātājus marķē kārtībā, kas noteikta normatīvajā aktā par prasībām fasētas pārtikas marķējumam un Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 25. oktobra Regulā (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (turpmāk – regula Nr. 1169/2011). Marķējumā ietver šādu papildu informāciju:

21.1. tirdzniecības nosaukumu "uztura bagātinātājs";

21.2. to uzturvielu kategoriju vai vielu nosaukumus, kuras raksturo uztura bagātinātāju, vai norādi par šo uzturvielu vai vielu īpašībām;

21.3. uztura bagātinātāja ieteicamo dienas (diennakts) devu;

21.4. brīdinājumu nepārsniegt ieteicamo dienas (diennakts) devu;

21.5. ieteikumu neizmantojot uztura bagātinātāju pilnvērtīga un sabalansēta uztura aizvietošanai;

21.6. brīdinājumu, ka uztura bagātinātājs jāglabā bērniem nepieejamā vietā;

21.7. ar cipariem – daudzumu uzturvielām vai vielām ar uzturvērtību vai fizioloģisku ietekmi masas vai tilpuma vienībās dienas (diennakts) devā. Vitamīnus un minerālvielas norāda noteiktajās mērvienībās atbilstoši šo noteikumu 8. punktā minēto normatīvo aktu prasībām;

21.8. vitamīnu un minerālvielu daudzumu procentos no uzturvielu atsauces vērtības, kas norādīta regulas Nr. 1169/2011 XIII pielikuma A daļā. Vitamīnu un minerālvielu daudzumu procentos var norādīt arī grafiski.

22. Minimālais vitamīnu un minerālvielu daudzums dienas (diennakts) devā, ko iesaka ražotājs, nav ievērojami mazāks par regulas Nr. 1169/2011 XIII pielikuma A daļas 2. punktā norādīto vitamīnu un minerālvielu daudzumu.

23. Marķējumā norādītais uzturvielu vai citu tādu vielu daudzums, kurām ir uzturvērtība vai fizioloģiska ietekme:

23.1. atbilst tam uztura bagātinātāja daudzumam, kas ieteikts kā dienas (diennakts) deva;

23.2. ir vidējais daudzums, pamatojoties uz ražotāja veikto uztura bagātinātāja testēšanas rezultātiem.

24. Uztura bagātinātāja marķējumā, noformējumā un reklāmā nedrīkst ietvert:

24.1. norādi, ka uztura bagātinātājs novērš, ārstē vai izārstē slimības, vai minēt šādu iespēju;

24.2. jebkuras tiešas vai netiešas norādes, ka līdzsvarots un daudzveidīgs uzturs nespēj nodrošināt pietiekamu uzturvielu daudzumu.

25. Reklamēt atļauts tikai uztura bagātinātāju reģistrā iekļautos uztura bagātinātājus.

26. Uztura bagātinātāja reklāmā ietver norādes "Uztura bagātinātājs" un "Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu".